

CHARAKTERISTIKA (POPIS A PŮVOD)

Heuchery, česky také dlužichy, je rod, který tvoří přibližně 55 druhů a patří do čeledi Saxifragaceae (Lomikamenovité), stejně jako například bergenie, mitrovnička, lomikámen nebo třeba mokryš či čechrava. Jedná se o velice atraktivní, stálezelenou (neopadavou, poloopadavou) trvalku, původem ze Severní Ameriky, kde se v přírodě vyskytuje v rozmanitých podmínkách od lesních porostů, přes prairie až po skalnatá stanoviště v Apalačském pohoří. Rozmanitý je i rozsah vzrůstu této rostliny – od trpasličích až po rostliny, jejichž svol s květem dosahuje výšky téměř 1 metru.

Rodové jméno dostala rostlina od Carla von Linné na počest významného německého lékaře, botanika a odborníka na léčivé rostliny z Wittenberské univerzity, Johanna Heinricha von Heucher (1677 – 1747).

První významné hybridní rostliny byly uvedeny na trh kolem roku 1980 a od té doby počet kultivarů stoupá prakticky geometrickou řadou. Při šlechtění nových hybridů se používají zejména *H. sanguinea*, *H. americana*, *H. micrantha*, *H. villosa* a *H. cylindrica*. Nově vyšlechtěné heuchery nabízí širokou paletu barev, zahrnující vše od různých odstínů zelené, červené, žluté a fialové, až po téměř černou. To vše zpestřeno různými tvary okrasných listů, kontrastními barvami žilkování nebo různým mramorováním. Estetický efekt rostlin je dovršen jejich květem, který zahrnuje odstíny bílé, růžové nebo korálově červené, případně i jemné žlutavé tóny, které buď tvoří zajímavý kontrast k barvě listu anebo jsou s ním naopak barevně sladěny.

PĚSTOVÁNÍ (NÁROKY A MNOŽENÍ)

Heucherám se nejlépe daří v organicky bohaté, středně vlhké, dobře propustné půdě na polostinném stanovišti. Obecně lze říci, že původ konkrétního hybridu určuje ideální podmínky pro daný kultivar, ale v současnosti je nabídka tak široká, že není jejich původ vždy známý. Většinou platí, že odrůdy s vybarvením do žluta a oranžova se mohou na slunci lehce připalovat, vyhovuje jim tedy stanoviště bez přímého poledního slunce. (Nicméně zatímco *Electra* se nám připálila, *Delta Dawn* prosperovala ve stejných podmínkách velmi dobře.) Zelenolisté a tmavolisté Heuchery tolerují plné slunce jen za předpokladu, že mají dostatečně vlhkou zeminu. Pokud se půda nechá vyschnout, může dojít k popálení rostlin a může dojít i ke ztrátě hustoty olistění. Pokud je původním rodičem *H. americana*, prosperují rostliny dobře i na stinném stanovišti.

Abychom podpořili kvetení, je nezbytné odstranění stonků s odkvetlými květy. V oblastech s teplými a mírnými zimami (což se týká i většiny našeho území) jsou rostliny neopadavé (stálezelené). Hezké, zdravé a mladé listy si rostlina ponechává po celou zimu, odumírají většinou staré listy na spodní straně.

V lokalitách s chladnými zimami je dobré rostliny po zámrazu půdy přikrýt mulčem, zabráníme tak zvedání kořenů.

Množí se především vegetativně, máme tak jistotu, že stejných vlastností, jako má mateřská rostlina. Některé druhy mají tendenci u starších rostlin vytvářet dlouhý krček a u země vyholovat, po seříznutí rostlina opět obrazí, odříznutou část lze rozdělit na řízky a nechat zakořenit. Ideální je pravidelně po 3 – 4 letech rozdělovat trsy rostlin, abychom předešli vytvoření dlouhého dřevnatějšího krčku.

Některé druhy je možné množit i semeny, ale není většinou stoprocentní jistota zachování vlastností mateřské rostliny. Generativně lze úspěšně množit třeba kultivar ‚Palace Purple‘.

Při sázení nebo dělení rostlin je vhodné zachovávat mezi nimi vzdálenost 30 cm. Nejvýznamnějším rizikem pro Heuchery jsou škůdci, jako třeba lalokonosec.

ESTETIKA (UPLATNĚNÍ V ZAHRADĚ)

Dlužichy jsou půdokryvné a mají rády přistíněná stanoviště, hodí se tedy jako podsadba pod větší keře nebo stromy, dají se také použít pro výsadbu k severním stranám budov nebo pro skupinovou výsadbu s rostlinami, které mají podobné nároky na pěstování, jako je třeba kakost, ostřice, bohýška nebo floxy.

Pěstovat se dají také v nádobách anebo se hodí jako obruba chodníků a cestiček. Drobné druhy lze použít do skalky.

Možná jste nevěděli, že...

Anglické common name pro Heuchery je ‚Coral Bells‘ (korálové zvonky – odkazuje na barvu a tvar květů) nebo ‚Alum root‘, tedy ‚Kamencový kořen‘, což se přímo vztahuje k léčivým účinkům dlužichy. Kamenec je přírodní solný krystal a prášek z něj se používá k zastavení drobného krvácení a právě prášek z kořene dlužichy se používal jako

jeho náhrada. Hojně Heuchery využívali především původní američané. Tinglité používali druh *H. glabra* jako lék a záněť varlat způsobený syfilidou. Navahové používali *H. novamexicana* jako všelék a pro úlevu od bolesti. Kořeny *H. cylindrica* našly mnohostranné využití také u dalších indiánských kmenů. Blackfootové užívali odvar z kořene na zastavení průjmu, Flatheadové žvýkali kořen pro zastavení průjmu a žaludečních křečí. Kutenaiové používali odvar z kořene na ‚bolavé kosti‘ a tuberkulózu, Okanaganové (rezervace Colville) pak jako tonikum na ‚výměnu krve‘, ale především pro děti na kloktání při bolestech v krku. Také aplikovali obklad z rozdrčených kořenů na rány a boláky a mast z kořene heuchery a spór pýchavky používali proti opruzeninám. Shuswapští indiáni zase používali proti průjmu odvar z listů a kořenů a Thompsonovi indiáni si dávali rozžvýkané listy a kořeny na rány nebo pili odvar z kořenů na potíže s játry.

Používala se také k léčbě rakoviny, gynekologických obtíží. Vnitřně se užíval kořen k léčbě průjmů, úplavice a žaludečních vředů, je třeba však dbát na dávkování, pokud je nesprávné, může způsobit podráždění žaludku nebo selhání ledvin či jater.

KULTIVARY v naší nabídce

Heuchera " Dew Drops " ®

Heuchera ' Forever Purple '

Heuchera 'Apple Crisp'

Heuchera 'Alabama Sunrise'

Heuchera 'Electra®'

Heuchera 'Green Spice'

Heuchera 'Cherry Cola'

Heuchera 'Marmelade'

Heuchera 'Midnight Rose®'

Heuchera 'Milano'

Heuchera 'Peach Flambe®'

Heuchera 'Royal Plume'

Heuchera am. 'Marvelous Marble Silver'

Heuchera am. 'Melting Fire'

Heuchera am. 'Palace Purple'

Heuchera cul. 'Galaxy'

Heuchera hyb. 'Bella Notte'

Heuchera sang. 'Leuchtkaefer'

Heuchera sang. 'Coral Forest™'